

PREGLED PODATKOV ZA KRAVE LISASTE PASME S STATUSOM ODBRANE BIKOVSKE MATERE V LETU 2016

Priprava: Betka Logar, Kmetijski inštitut Slovenije

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka Govedo, Kmetijski inštitut Slovenije, pregled pripravljen glede na stanje v registru BM dne 13.12.2016

Za lisasto pasmo je bilo za leto 2016 v Sloveniji odbranih 338 bikovskih mater (BM). 322 BM je lisaste (LS) pasme, 16 BM pa ima manj kot 87 % LS pasme. Na novo je bilo odbranih 155 bikovskih mater, ostale so imele status odbrane BM tudi že v prejšnjem letu. Za usmeritev v prirajo mleka je bilo odbranih 308 BM, 62 pa za kombinirano usmeritev.

V poročilu podatke prikazujemo ločeno za krave z do 13 % druge pasme (LS) in z več kot 13 % druge pasme, ponekod pa tudi skupaj. V tabeli 1 je prikazan pasemski sestav BM odbranih za LS pasmo za leto 2016 po zavodih in skupaj. BM z 87 in več odstotki LS pasme so prikazane v treh delih, posebej tiste brez druge pasme (100 % LS), posebej BM z do 13 % druge pasme in še obe skupini skupaj.

Tabela 1: Pasemski sestav bikovskih mater v letu 2016 odbranih za lisasto pasmo

Delez LS	Zavod	Stevilo
100% LS	MS	14
100% LS	PT	19
100% LS	CE	11
100% LS	KR	4
100% LS	LJ	4
100% LS	Skupaj	52
87 - 99% LS	MS	67
87 - 99% LS	PT	103
87 - 99% LS	CE	40
87 - 99% LS	KR	34
87 - 99% LS	LJ	25
87 - 99% LS	NM	1
87 - 99% LS	Skupaj	270
87 - 100% LS	MS	81
87 - 100% LS	PT	122
87 - 100% LS	CE	51
87 - 100% LS	KR	38
87 - 100% LS	LJ	29
87 - 100% LS	NM	1
87 - 100% LS	Skupaj	322
75 - 86% LS	MS	3
75 - 86% LS	PT	6
75 - 86% LS	CE	1
75 - 86% LS	KR	2
75 - 86% LS	Skupaj	12
50 - 74% LS	MS	1
50 - 74% LS	PT	3
50 - 74% LS	Skupaj	4
<87% LS	Skupaj	16

Število bikovskih mater in število rej z odbranimi bikovskimi materami v letu 2016 po zavodih je prikazano v tabeli 2. V tabeli 3 so prikazani očetje, katerih vsaj pet potomk ima status odbrane bikovske matere v letu 2016.

Tabela 2:Število bikovski mater (BM) po usmeritvah in skupaj in število rej po zavodih

Zavod	Število BM			Število rej BM
	ML	ME	Skupaj	
MS	77	8	85	38
PT	105	26	131	58
CE	45	7	52	19
KR	35	5	40	26
LJ	27	2	29	16
NM	1		1	1
Skupaj	290	48	338	158

Zavod - Območni zavod Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije; MS - Zavod Murska Sobota, PT - Zavod Ptuj, CE- Zavod Celje, KR – Zavod Kranj, LJ - Zavod Ljubljana, NM - Zavod Novo mesto

Tabela 3:Očetje, po katerih je odbranih vsaj pet bikovskih matere (BM)

Oče	Število BM
MANITOBA	17
VANSTEIN	13
RUGEL	10
BOREAS	9
MALHAXL	9
DIADORA	8
HISKO	7
HOLKO	7
WILLE	6
HUPSOL	5
RÖMER	5
WEINOLD	5
IMPOSIUM	5
EMAVS	5
HOD	5
PADOK	5

Lastnosti mlečnosti

Pri pregledu lastnosti mlečnosti podajamo povprečja vseh zaključenih standardnih laktacij (tabela 4, tabela 5, tabela 6) in povprečja v prvih standardnih laktacijah (tabela 7, tabela 8, tabela 9). Najprej so prikazani rezultati za vse odbrane bikovske matere LS pasme s statusom BM v letu 2016 po usmeritvah in skupaj (tabela 4, tabela 7). Ločeno podajamo še rezultate za odbrane bikovske matere, ki imajo manj kot 87 % lisaste pasme (tabela 5, tabela 8). Podatki bikovskih mater lisaste pasme in bikovskih mater z manj kot 87 % lisaste pasme pa so združeni tudi v skupni prikaz (tabela 6, tabela 9).

Tabela 4: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah lisaste pasme v letu 2016 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	8	7302±708	324,4±56,0	4,42±0,43	261,1±30,3	3,57±0,15
ME	PT	25	6661±897	273,3±39,0	4,12±0,41	232,9±29,9	3,50±0,18
ME	CE	7	6616±684	260,4±42,8	3,92±0,35	226,0±28,3	3,41±0,22
ME	KR	5	6732±501	291,6±19,2	4,34±0,28	237,0±20,4	3,52±0,13
ME	LJ	2	7429±322	321,0±15,6	4,33±0,40	263,5±0,7	3,56±0,16
ME	Skupaj	47	6804±811	284,0±45,2	4,17±0,41	238,4±30,1	3,50±0,18
ML	MS	73	8437±1562	348,6±62,3	4,15±0,41	292,0±53,3	3,47±0,16
ML	PT	97	8092±935	324,7±40,2	4,03±0,43	279,9±32,3	3,46±0,19
ML	CE	44	8770±1104	361,3±69,8	4,11±0,42	307,0±42,2	3,50±0,18
ML	KR	33	7842±846	315,8±40,3	4,03±0,30	267,9±32,4	3,42±0,18
ML	LJ	27	8057±1282	321,9±54,6	4,00±0,39	276,1±44,1	3,43±0,15
ML	NM	1	8163±0	369,0±0,0	4,52±0,00	274,0±0,0	3,36±0,00
ML	Skupaj	275	8259±1210	335,7±55,6	4,07±0,41	285,6±42,9	3,46±0,18
Skupaj	Skupaj	322	8047±1268	328,2±57,1	4,09±0,41	278,7±44,5	3,47±0,18

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 5: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah z manj kot 87 % lisaste pasme v letu 2016 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	PT	1	6906±0	308,0±0,0	4,45±0,00	248,0±0,0	3,60±0,00
ML	MS	4	9152±739	371,0±10,7	4,08±0,47	315,8±17,3	3,46±0,11
ML	PT	8	7710±959	325,6±62,7	4,20±0,38	263,9±38,0	3,42±0,15
ML	CE	1	10040±0	546,0±0,0	5,44±0,00	394,0±0,0	3,92±0,00
ML	KR	2	8916±452	373,5±89,8	4,17±0,79	306,5±53,0	3,43±0,42
ML	Skupaj	15	8411±1120	358,8±76	4,25±0,52	292,1±48,7	3,46±0,21
Skupaj	Skupaj	16	8317±1146	355,6±74,5	4,26±0,51	289,3±48,3	3,47±0,20

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 6: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2016 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	8	7302±708	324,4±56,0	4,42±0,43	261,1±30,3	3,57±0,15
ME	PT	26	6671±880	274,6±38,8	4,13±0,40	233,5±29,4	3,51±0,18
ME	CE	7	6616±684	260,4±42,8	3,92±0,35	226,0±28,3	3,41±0,22
ME	KR	5	6732±501	291,6±19,2	4,34±0,28	237,0±20,4	3,52±0,13
ME	LJ	2	7429±322	321,0±15,6	4,33±0,40	263,5±0,7	3,56±0,16
ME	Skupaj	48	6806±803	284,5±44,9	4,18±0,41	238,6±29,8	3,51±0,18
ML	MS	77	8474±1536	349,8±60,9	4,15±0,41	293,3±52,2	3,47±0,16
ML	PT	105	8063±937	324,8±41,9	4,04±0,43	278,7±32,9	3,46±0,19
ML	CE	45	8798±1107	365,4±74,3	4,14±0,46	308,9±43,7	3,51±0,19
ML	KR	35	7903±862	319,1±44,2	4,04±0,32	270,1±33,9	3,42±0,19
ML	LJ	27	8057±1282	321,9±54,6	4,00±0,39	276,1±44,1	3,43±0,15
ML	NM	1	8163±0	369,0±0,0	4,52±0,00	274,0±0,0	3,36±0,00
ML	Skupaj	290	8267±1204	336,9±56,9	4,08±0,42	286,0±43,2	3,46±0,18
Skupaj	Skupaj	338	8059±1262	329,5±58,2	4,10±0,41	279,2±44,7	3,47±0,18

USM – usmeritev; ML - usmeritev v prirejo mleka, ME – kombinirana usmeritev

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 7: Povprečja za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2016 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	7	6450±1115	282,1±52,1	4,40±0,58	225,9±38,4	3,50±0,15
ME	PT	24	6208±839	255,8±42,6	4,13±0,45	215,7±27,8	3,48±0,17
ME	CE	7	6356±896	247,1±51,7	3,86±0,41	216,6±35,9	3,40±0,23
ME	KR	5	5961±291	256,2±20,3	4,29±0,19	208,6±13,0	3,50±0,08
ME	LJ	2	7289±50	333,5±41,7	4,58±0,60	252,0±14,1	3,46±0,22
ME	Skupaj	45	6289±849	262,1±46,0	4,17±0,47	218,2±29,6	3,47±0,17
ML	MS	71	7872±1427	316,0±49,7	4,04±0,34	270,1±48,4	3,44±0,17
ML	PT	97	7279±937	290,1±42,3	4,00±0,40	252,0±36,0	3,46±0,22
ML	CE	40	7913±933	316,2±38,9	4,01±0,36	274,2±32,0	3,47±0,20
ML	KR	32	7013±980	289,3±41,3	4,14±0,39	238,1±39,4	3,39±0,21
ML	LJ	27	7443±1350	296,8±52,8	4,01±0,35	255,3±43,3	3,44±0,19
ML	NM	1	7324±0	288,0±0,0	3,93±0,00	264,0±0,0	3,60±0,00
ML	Skupaj	268	7516±1172	301,4±46,2	4,03±0,37	258,8±41,6	3,45±0,20
Skupaj	Skupaj	313	7339±1210	295,8±48,2	4,05±0,39	253±42,5	3,45±0,20

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 8: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave z manj kot 87 % lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2016 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	PT	1	6347±0	276,0±0,0	4,35±0,00	228,0±0,0	3,59±0,00
ML	MS	4	8263±557	327,0±17,7	3,97±0,31	288,0±10,4	3,49±0,14
ML	PT	8	7352±1287	306,4±78,1	4,13±0,39	254,5±47,3	3,46±0,10
ML	KR	2	8976±1776	410,0±166,9	4,47±0,98	304,0±79,2	3,37±0,22
ML	Skupaj	14	7844±1267	327,1±82,6	4,13±0,45	271,1±46,2	3,45±0,12
Skupaj	Skupaj	15	7744±1281	323,7±80,7	4,15±0,44	268,3±45,9	3,46±0,12

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 9: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2016 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	7	6450±1115	282,1±52,1	4,40±0,58	225,9±38,4	3,50±0,15
ME	PT	25	6213±821	256,6±41,9	4,14±0,44	216,2±27,4	3,49±0,17
ME	CE	7	6356±896	247,1±51,7	3,86±0,41	216,6±35,9	3,40±0,23
ME	KR	5	5961±291	256,2±20,3	4,29±0,19	208,6±13,0	3,50±0,08
ME	LJ	2	7289±50	333,5±41,7	4,58±0,60	252,0±14,1	3,46±0,22
ME	Skupaj	46	6290±839	262,4±45,5	4,17±0,47	218,5±29,3	3,48±0,17
ML	MS	75	7893±1395	316,6±48,5	4,04±0,33	271,1±47,3	3,44±0,17
ML	PT	105	7285±960	291,4±45,6	4,01±0,39	252,2±36,7	3,46±0,21
ML	CE	40	7913±933	316,2±38,9	4,01±0,36	274,2±32,0	3,47±0,20
ML	KR	34	7128±1103	296,4±57,2	4,16±0,42	242,0±43,6	3,39±0,20
ML	LJ	27	7443±1350	296,8±52,8	4,01±0,35	255,3±43,3	3,44±0,19
ML	NM	1	7324±0	288,0±0,0	3,93±0,00	264,0±0,0	3,60±0,00
ML	Skupaj	282	7532±1177	302,7±48,8	4,03±0,37	259,4±41,8	3,45±0,20
Skupaj	Skupaj	328	7358±1214	297,1±50,3	4,05±0,39	253,7±42,7	3,45±0,19

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Plemenske vrednosti

V sklopu plemenskih vrednosti (PV) prikazujemo rezultate za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji, posebej podatke za BM LS pasme (tabela 10) in posebej za BM z manj kot 87 % LS pasme (tabela 11). Prikazane so standardizirane plemenske vrednosti (PV12) za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji. Plemenske vrednosti izhajajo iz zadnjega uradnega nacionalnega obračuna plemenskih vrednosti, ki je bil izveden na Biotehniški fakulteti, Oddeleku za zootehniko.

Tabela 10: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2016 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ME	MS	8	117±10	120±13	107±16	118±10	112±9	119±10
ME	PT	25	114±7	115±7	102±13	115±8	109±12	115±8
ME	CE	7	115±6	111±10	93±12	115±8	105±15	114±9
ME	KR	5	120±5	121±6	105±10	121±6	109±8	122±6
ME	LJ	2	115±1	120±6	109±14	115±4	109±13	116±4
ME	Skupaj	47	115±7	116±9	102±13	116±8	109±12	116±8
ML	MS	73	132±11	132±12	101±14	133±10	106±10	133±10
ML	PT	97	130±8	128±9	97±14	131±9	105±13	131±8
ML	CE	44	134±8	132±9	98±13	136±9	105±13	135±9
ML	KR	33	131±8	129±8	98±10	133±8	103±11	132±7
ML	LJ	27	131±10	128±10	97±13	132±9	103±8	132±9
ML	NM	1	124±0	134±0	111±0	126±0	104±0	128±0
ML	Skupaj	275	132±9	130±10	99±13	133±9	105±12	133±9
Skupaj	Skupaj	322	129±11	128±11	99±13	130±11	106±12	130±11

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 11: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave z manj kot 87 % lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2016 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ME	PT	1	105±0	111±0	111±0	108±0	114±0	108±0
ME	Skupaj	1	105±0	111±0	111±0	108±0	114±0	108±0
ML	MS	4	140±8	141±3	101±14	141±8	107±7	142±6
ML	PT	8	127±7	128±14	102±16	129±8	105±11	129±9
ML	CE	1	130±0	148±0	140±0	143±0	127±0	145±0
ML	KR	2	144±2	137±16	103±35	142±8	106±31	142±9
ML	Skupaj	15	133±9	134±13	104±19	135±10	107±13	135±10
Skupaj	Skupaj	16	131±11	132±14	105±18	133±12	108±13	133±12

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Telesne ocene

Povprečne ocene za telesne lastnosti okvir (OK), omišičenost (OM), oblika (OB) in vime (VI) pri odbranih bikovskih materah LS pasme v letu 2016 v Sloveniji prikazujeta tabeli 12 in 13. Za krave LS pasme so povprečja telesnih ocen prikazana v tabeli Tabela 12, povprečja telesnih ocen za krave z manj kot 87 % LS pasme pa v tabeli Tabela 13. Telesne ocene se oceni ob odbiri BM.

Tabela 12: Povprečja in standardne deviacije telesnih ocen (OK - okvir, OM - omišičenost, OB - oblika, VI - vime) bikovskih mater lisaste pasme odbranih za leto 2016 po zavodih in usmeritvah

Zavod	USM	N(OK)	OK	N(OM)	OM	N(OB)	OB	N(VI)	VI
MS	ME	1	5,0±0,0	1	6,0±0,0	1	7,0±0,0	1	7,0±0,0
PT	ME	7	7.4±1.3	7	7.1±0.7	7	7.1±0.4	7	7.3±0.8
LJ	ME	1	6,0±0,0	1	5,0±0,0	1	6,0±0,0	1	7,0±0,0
Skupaj	ME	9	7,0±1.4	9	6.8±1,0	9	7,0±0.5	9	7.2±0.7
MS	ML	23	6.6±1.1	23	5.9±1.1	23	6.9±0.6	23	6.8±0.9
PT	ML	40	6.3±1.1	40	5.5±1,0	40	7.3±0.6	40	7.2±0.6
CE	ML	6	5.8±0.8	6	5.3±1,0	6	7,0±0.6	6	7,0±0.6
KR	ML	11	6.3±1,0	11	5.1±1.1	10	6.7±0.9	11	6.7±0.6
LJ	ML	11	6.5±0.7	11	5.3±1,0	11	6.9±0.7	11	6.7±1.1
NM	ML	1	6,0±0,0	1	5,0±0,0	1	8,0±0,0	1	8,0±0,0
Skupaj	ML	92	6.4±1,0	92	5.5±1,0	91	7,0±0.7	92	7,0±0.8
Skupaj		101	6.4±1.1	101	5.6±1.1	100	7,0±0.7	101	7,0±0.8

N - število BM pri katerih je bila ocenjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

V pregledu prikazujemo tudi skupne ocene zunanosti, ki so jih BM dobile, ko so bile ocenjene kot prvesnice. Povprečne ocene za skupne ocene telesnih lastnosti v okviru ocenjevanja prvesnic za odbrane bikovske matere s statusom v letu 2016 v Sloveniji prikazujeta tabeli 13 in 14.

Tabela 13: Povprečja in standardne deviacije telesnih ocen prvesnic za bikovske matere lisaste pasme, odbrane za leto 2016 po zavodih in usmeritvah

Zavod	US	Okvir		Omišičenost		Vime		Noge		Skupaj	
		N	Pov.	N	Pov.	N	Pov.	N	Pov.	N	Pov.
MS	ME	6	79,5±3,1			6	84,3±2,1	6	81,5±2,4		
PT	ME	12	79,8±3,8	2	86,0±0,0	12	85,3±2,8	12	82,2±1,9	2	84,5±2,1
CE	ME	5	82,8±5,9			5	83,8±5,6	5	83,8±4,3		
KR	ME	5	79,2±3,2	5	80,2±2,0	5	82,6±3,9	5	80,4±2,4	5	80,6±0,9
LJ	ME	2	82,0±2,8	1	80,0±0,0	1	90,0±0,0	2	81,0±9,9	1	85,0±0,0
Skupaj	ME	30	80,3±3,9	8	81,6±3,1	29	84,6±3,6	30	81,9±3,2	8	82,1±2,4
MS	ML	45	81,4±3,5	2	83,0±0,0	45	86,3±3,5	45	81,8±3,8	2	83,5±2,1
PT	ML	54	79,8±4,1	14	80,4±3,0	54	84,5±4,1	54	82,0±4,1	14	82,9±2,2
CE	ML	37	77,5±3,2	3	80,0±0,0	37	83,1±4,4	37	83,8±4,4	3	81,0±2,0
KR	ML	22	81,8±4,5	22	80,9±2,6	22	82,4±3,1	22	81,3±5,2	22	81,7±1,9
LJ	ML	17	80,9±2,8	3	82,0±1,7	18	84,0±4,3	18	82,7±3,0	2	83,0±0,0
NG	ML	1	85,0±0,0			1	83,0±0,0	1	85,0±0,0		
Skupaj	ML	176	80,1±4,0	44	80,8±2,6	177	84,4±4,1	177	82,3±4,2	43	82,2±2,0
Skupaj	Skupaj	206	80,1±4,0	52	81,0±2,6	206	84,4±4,0	207	82,3±4,0	51	82,2±2,1

N - število BM pri katerih je bila ocenjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

US - usemeritev

Tabela 14: Povprečja in standardne deviacije telesnih ocen prvesnic za bikovske matere z manj kot 87 % lisaste pasme, odbrane za leto 2016 po zavodih in usmeritvah

Zavod	US	Okvir		Omišičenost		Vime		Noge		Skupaj	
		N	Pov.	N	Pov.	N	Pov.	N	Pov.	N	Pov.
PT	ME	1	79,0±0,0			1	84,0±0,0	1	85,0±0,0		
MS	ML	2	83,5±4,9			2	90,5±3,5	2	83,5±2,1		
PT	ML	4	84,0±3,7	1	80,0±0,0	4	86,0±4,7	4	82,0±2,2	1	85,0±0,0
CE	ML	1	79,0±0,0			1	88,0±0,0	1	85,0±0,0		
KR	ML	1	85,0±0,0	1	83,0±0,0	1	79,0±0,0	1	80,0±0,0	1	82,0±0,0
Skupaj	ML	8	83,4±3,5		81,5±2,1	8	86,5±4,9	8	82,5±2,2	2	83,5±2,1
Skupaj	Skupaj	9	82,9±3,6	2	81,5±2,1	9	86,2±4,7	9	82,8±2,2	2	83,5±2,1

N - število BM pri katerih je bila ocenjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

US - usemeritev